

Faiq Balabəyli: “Dəniz mənim həm iş yerimdir, həm də ilham mənbəyim...”

Dəniz- özündə hüzuru, rahatlığı və təhlükəni, ölümü eyni anda ehtiva edən, insana qorxu ilə yanaşı, sonsuz sevgi bəxş edən möcüzə... Mavi Xəzərin qoynunda yerləşən Bakının taleyidir həm də dəniz. Elə bir tale ki, nə özünü ona sonsuz güvənlə etibar edə bilirsən, nə də qaçıb canını qurtara. Heç qaçmaq aqlının ucundan da keçmir. Axı bu sənin şəhərinin qədəridir...

Bir də taleyini dəniz, dənizçiliyə bağlayanlar var. Onlar hər cür təhlükəni göz önünə alıb illərlə dənizin keşiyində duran, sulara könül verən qəhrəmanlardır.

Dəniz demişkən, Beynəlxalq Dəniz Təşkilatı (BDT) Assambleyasının 10-cu sessiyasının qərarına əsasən, 1978-ci ildən başlayaraq hər il sentyabrın 25-də Dünya Dənizçilik Günü qeyd olunur. Həmin günün qeyd olunmasında məqsəd ictimaiyyətin diqqətini dəniz nəqliyyatının təhlükəsizliyinin və ətraf mühitin mühafizəsinin əhəmiyyətli aspektlərinə yönəltməkdir.

Biz də bu günün şərəfinə üzümlü təcrübəli dənizçi, şair-publisist Faiq Balabəyliyə tutduq. Onunla dalgaların qulağı cingildətdik azacıq:

- Faiq bəy, Beynəlxalq Dənizçilik Günüünüzü təbrik edirik. Neçə ildir dənizdəsiniz?

- Təşəkkür edirəm. Bu gün münasibəti ilə təbrikinizi təkcə özümə yox,

bütün dənizçi dostlarıma, həmkarlarıma ünvanlayıram. Onlara da dənizçilik fəaliyyətlərində uğurlar arzu edirəm.

Mənim dənizlə ünsiyyətim elə orta məktəbi bitirdəndən sonra başlayıb. Orta məktəbi bitirdikdən sonra Bakı Dəniz Yolları Məktəbində (indiki Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası- Ş.M) təhsil almışam. Tələbəlik illərimi də nəzərə alsaq, artıq 44 ilə yaxındır ki, dənizlə həmsöhbətam.

- Dəniz sizin iş yeriniz, dənizçilik peşənizdir. Bəs şair Faiq Balabəyli üçün dəniz nədir?

- Bəli, dəniz mənim iş yerimdir. Eyni zamanda mən jurnalistika ilə də məşğul oluram, bu sahədə də təhsil almışam, baş redaktor işləmişəm, hazırda bir sayt rəhbəri, “Ədəbiyyat qəzeti”nin əməkdaşyam. Amma yenə də mən hər zaman özümü dənizçi saymışam, bu gün də gəmi kapitanı olaraq əmək fəaliyyətim davam edir. Şair Faiq Balabəyli üçün dəniz darıxmağı öyrənmək, darıxmağa dözməkdir. Ailəmi dolandırdığım yerdir. Mən özümü dənizsiz təsəvvür etmirəm. Gözdüyüm ölkələr, şəhərlər, limanlar mənə dünyanın, insanların necəliyini öyrədir. Dənizi özümə həm də yaxın dost bilirəm. Tənha zamanlarımda sirdaşı dəniz olub. Ürəyimdəki sözümlü dənizə demişəm, ona danışmışam, deyirəm və bu həqiqətdən də belədir. Yaradıcılığında dəniz mövzusu əsas yerlərdən birini tutur. Dənizə aid çox sayda nəsr

və nəzm nümunələrim var.

- “Dənizçinin yuxusuna torpaq ətri girər hər gün”-deyirsiniz. Torpaq dənizçinin arzusudur, ya yuvası?

- Dənizçi sahilə olanda dəniz üçün, dənizdə olanda sahil üçün darıxır. Torpağın ətri üçün, torpağın özü üçün burnunun ucu göynəyir. Dənizçi matrosun “torpağı görürəm” sevinci ilə yaşayır. Torpaq dənizçinin həm arzusu, həm də sığınacağıdır. Dənizin ortasında olan torpaqlar-adalar insana daha doğma gəlir. Həmin adalar dənizçinin yuvasıdır. Bir də qağayılar.

Kəsilib “gülüşü” qağayıların nə bilim, yazdığı yuxudur, bəlkə Gecələr yuxuma girən qağayı Ölə dənizçinin ruhudur, bəlkə. Dəniz dostluğun, ayrılığın vüsəlinə simvoludur mənim üçün.

- Dənizçilikdən bezdiyiniz, ya da yorulduğunuz olub?

- Olub, əlbəttə. Bəzən doğmalarımın xeyrinə, şərinə gəlib çata bilməyəndə bezirsən, usanırsan ki, bu necə yaşayırdı?! Amma dənizçilərin bir-birinə sədaqətini, insanlığa rəğbətini görəndə “yaxşı ki, bu sahəni seçmişəm”- deyirəm. Dənizdən yorulmağım olmur. Çünki dəniz həm də mənim istirahət yerim, ilham mənbəyimdirdi.

- Dənizə şeir yazmaq asandır, yoxsa dənizdə şeir yazmaq?

- Bəlkə başqaları üçün çətin, amma mənim üçün dənizə şeir yazmaq çətin deyil. Çünki mən yaşadıklarımı, gördüklərimi, keçirdiyim hisslərimi yazıram. Dənizə yazdığım bütün şeirlər həyatımdan keçən şeirlərdir, müşahidələrimdir, yaşantılarımdır. Köhnə gəmilərin, sahıbsız limanların taleyi bir insan taleyi kimi mənim gözümdən öndündən keçir, mənə fərqli duyğular yaşadır.

O ki qaldı, dənizdə şeir yazmağa, yaradıcılığımın 90 faizi dənizdə yazılıb. “Kəsilməyən həyəcan fiti”, “Yaşıl yuxulu dəniz”, “Bakı buxtası - 20 yanvar”, “Dəryada gəmin qaldı” kitablarım sırf dənizlə bağlı kitablardır. Digər şeir kitablarımda da yer alan nümunələrin çoxu dənizdə yazılıb. Dənizdə işləmək, dənizdə şeir yazmaq çox asan və rahatdır mənim üçün.

- Gələcəkdə Dənizçilik Günü-nün ölkəmizdə necə keçirilməsini istərdiniz?

- 2014-cü ildə Azərbaycan Beynəlxalq Dəniz Təşkilatının üzvü olandan bəri bu gün ölkəmizdə təmtəraqla keçirilir. Xüsusilə, Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi Qapalı Şəhərdə Cəmiyyəti yaradıldıqdan sonra rəhbərliyin təşəbbüsü ilə Azərbaycanda Dənizçilər Günü və Dənizçilik Günü çox yüksək səviyyədə təşkil olunur. Televiziyalar, mətbuat hər zaman bu mövzuya yer verir, dənizçilərə dövlət mükafatları, orden, medallar, Prezidentin fərdi təqaüdü verilir. Bilirəm ki, bu gün Azərbaycanda bundan da yaxşı keçirilə bilər və keçiriləcək də...